

ANGLAI NELAIKO LIETUVIUS SOVIETŲ PILIEČIAIS

Šiame dienomis Anglijos užsienio departamentas susikirto su rusų komisarą Golikovu dėl rusų ir anglų buvusių belaisvių. Europoj karui pasibaigus, Vokietija ir kai kurios kitos šalys paskirstytos į zonas, kurias tvarko vienos ar kitos sąjungininkės kariuomenės. Tose zono- se buvusios belaisvių stovyklos dabar yra "savųjų" priežiūroje. Bet buvę belaisviai yra labai sumaišyti, — amerikiečiai, anglai ir kiti patekę į rusų zoną, o rusai ir amerikiečiai ir anglų zona.

Tas nebūtų jau taip keblu, jei pas visus sąjungininkus būtų vienoda tvarka ir tikslas, — jei rusai, kaip anglai ir amerikiečiai, išsivadė imperiškai agresijos ir visų užgrobtų šalių žmones neskaitytų "savo" piliečiais.

Jallos konferencijoj vasario 11 d. 1945 m. sąjungininkų buvo susitarta, kad kiekviena šalis tvarkys savo buvusių belaisvių reikalus pagal tos šalies teises. Bet rusai dabar tų teisių nepaiso. Anglų ir amerikiečių karininkams jie savo zonoj neleidžia tvarkyti savo buvusių belaisvių reikalus, o sau reikalauja teisės lįsti net ir ne į rusų reikalus. Komisarą Golikovą per Maskvos radiją apkaltino anglus, kad jie negerai elgiasi savo zonoj su buvusiais rusų belaisviais. Anglijos užsienio departamentas ne tik kad nuneigė tuos rusų kaltinimus, bet dar apkaltino pačius rusus. Anglai savo pranešime sako, kad sovietų komisarą Golikovą visai iškreipė faktus (giving a totally false impression of the facts).

Šį anglų pareiškimą Amerikos laikraščiai vieni aprašė gana plačiai, o kiti sutrumpintai. Apie tai rašė ir Amerikos lietuvių spauda.

modano" ir mėgino jį nešti į Maskvą. Bet anglai jam pasakė: "sustok, ponas, juk tas čemo- danas ne tavo."

Kas reiškia, kad bolševikams ir ši kartą nepasisekė prašmugeliuoti Pabalčio tautų pripaži- nimo klausimą. Komisarą su- pyko ir už tai per Maskvos ra- diją anglus išbarė.

Ginčas, matyti, liečia tuos be- laisvius, kurie buvo sumiti su vokiečių armija Italijoje. Nes anglai savo pranešime sako, kad Italijoje kartu su vokiečiais bu- vo paimita ir rusų belaisvių, ku- rie vėliau buvo nuvežti į Egiptą. Rusai savuosius atsiėmė šių me- tų kovo mėnesį. Liko tik 340 žmonių, kurie sakosi, kad jie nėra rusų piliečiai. Anglai, pa- tikrinę tuos žmones, surado, kad jie sako tiesą (Referring to a group of persons who claim they are no Soviet citizens on ground that appears to British authorities to be completely valid. The majority of these persons are either Poles, whose homes lie east of Curson line, or are Baltic nationals).

Tokių būdu anglai ne tik lenkus, bet ir Pabalčio tautų žmones skaito rusų piliečiais. Britų autoritetams atrodo, jog tų žmonių pareiškimas, kad jie nėra sovietų piliečiai, yra vi- siškai teisingas (completely valid). Ir svarbiausia, kad šiuos faktus iš Londono paduoda ne Hearsto ar McCormicko, bet Fieldo korespondentas, Peter Whitney. P-no Fieldo laikraš- čiai (P. M. New York) ir Suš- čiaog) visuomet palaikė bol- ševikus Pabalčio tautų pavergi- mo klausime. Jo kolumnistas Fodor pasigardžiuodamas kar- tojo sovietų agentų istoriją, kad Lietuva tai visvien kaip ir Kali- fornija. Bet nei Fodor, nei jo sovietiški "profesorai" niekur neparodė, kada Kalifornija kai- po atskira valstybė buvo stip- resnė už Suvienytas Valstijas ir kada Kalifornijos kariuomenė buvo paėmusi Washingtoną. Gi Lietuvos kariuomenė Maskvą buvo paėmusi bent du kartus, — 1363 metais ir vėliau, kada jau buvo susijungusi su Lenkija. Taigi sakyti, kad Lietuva yra tik kaip ir Kalifornija yra žiopl- a.

Svečiuose pas tėvus

Kapitonas W. B. Osinskas

Kapitonas W. B. Osinskas pas tėvus Chicagoje. Jo tėvai nieko nežinojo apie sūnaus par- važiavimą, ir sekmadienį, kai varpeliui paskambinus duris ati- darė, poną Osinskienę kone ap- alpo iš džiaugsmo, pamačiusi sūnų.

Kapitonas Osinskas tik prieš porą mėnesių parvežė automo- biliu motiną iš Hot Springs, Ark., kur ji emė maudynes. Tai- gi taip greit nesitikėjo vėl sūnų matyti.

Profesija kapitonas Osinskas yra daktaras-dentistas. Dėdėj Samui tarnauja jau trejus me- tus ir tarnyboj eidamas den- tisto profesijos pareigas. Jisai gerai atrodo, bet sako, labai sunkiai dirba. Paviešėjęs pas tėvus, jis grįš atgal į stovyklą rytuose.

Sako, tarnyboje viskas yra gerai, bet būtų labai gerai, jei- gu karas baigtųsi ir visi iš- ginkluotų jėgų būtomų paliuo- suoti.

Geriausio pasisekimo kapito- niui Osinskui.

J. S. LAIŠKAS

Brangi Onyte! Aš tau rašau laišką. Žinau, kad tu pyksti ant manęs už tai, kad neatsakiau į tavo paskutinį laišką. Tu atsiuntai man tiek daug knygų! Ir aš tau už jas net ačiū nenusiunčiau. Juk tai yra žemiausios rūšies neuadūn- gumas. Sakyciau atleisk man! Bet žinau, kad tu supyksi ir ranka numojai ant manęs.

O tai yra klaida. Savo gyvenime aš tave dar susitiksiu ir išpasakosiu viską. Tai nebus melas ir žinau, kad tu man atleisi.

Mudu mylėjomės.

Ir aš apibėriau tave bezdų žiedais ir palikau neatsisveiki- nes.

Aš nenaudėlis. Po to buvo prabėgė daug, daug metų ir mudu susitikome. Atsimeni parke?

—Žinai, Jonyti! — tu sakei. — Aš buč iš proto išėjus, kai tu mane palikai, bet tie žmo- nės mane suramino.

Aš tylėjau.

Tu mane spaudai prie savęs ir bučiavai.

Sėdėdama priešais, nuėmė mano akinius ir žiūrėjai į ma- ne. Aš jaučiau, kad tu nori pri- siminti mane, ar aš tas pats te- besu, kaip tąsyk, kai tu buvai mano, o aš tavo.

Einant vakare tu įsikirtai man į ranką. Ir, žinai, per ma- ne nuėjo šurpas. Ar žinai kodėl? Tu buvai be baimės, nes tavo vyras toli, o mane žmona galėjo pamatyti.

Baisu!

Aš degiau visas.

Norėjau ranką ištraukti, bet tu nepalėidai.

—Skirkis su savo pačia — tu pasakei. — O aš skiriuosi su savo vyru. Tu esi mano!

—Tai nelengva — aš atsa- kiau. — Tu gali skirtis, jei tik nori, o aš esu su pačiomis am- žinai...

—O, Jonyti! — tu sakei. — Kokia aš laiminga būčiau, kad galėčiau numirti tavo glėbyje!

Ir tu pradėjai verkti.

Einant pro katedrą buvo švie- su ir aš mačiau ašaras ant tavo veido, kurios žibėjo, kaip deim-antai. Ir aš negaliau atsigėrėt, kokia tu buvai graži, kai tie deimantiniai lažai puošė tavo veidą. Bet ar tu žinai, kad tie lažai degino mano sielą... Jie darė žaizdas mano širdyje. Ir tos žaizdos ir dabar tebėra...

Aš tave aplankysiu.

Išdėsiu visas savo kančias ir tuomet man bus lengva ant šir- dies.

Noriu aplankyti vienos mo- ters kapą.

Nesupyki!

Ta moteris turėjo didelę reik- šmę mano gyvenime. Ji man davė kelis patarimus ir už tai aš noriu papuošti jos kapą. Nu- pinsiu iš gėlių vainiką, įpinsiu savo sielą ir papuošiu jos kapą.

Kai buvau ten, kur tu dabar esi, buvau pas tuos žmones vieš- nagėje. Sūnus ir dukterė vienas ant smuiko, kitas ant piano griežė žavėjančius gabalėlius. Mes gėrėjomės ir pleškinom delnais.

Nuo piano aš paėmiau pa- veikslą. Tai buvo vyresniosios dukters ir daktaro paveikslas. Jie tik ką po vestuvių išvažia- vo į Europą. Aš žinojau, kad daktaras gavo penkis tūkstan- čius pasogos.

—Laimingas daktaras, — aš pasakiau.

Pilietybės klausimas. Jei šis anglų-rusų ginčas dėl buvusių belaisvių liestų tik tų šalių piliečius, tai jį būtų gali- ma priimti tik kaip paprastą kasdieninį įvyki. Bet šiame an- glų-rusų ginče iškilo svarbus, lietuvių ir kitus Pabalčio žmo- nes liečiąs dalykas.

Rusijos bolševikai jau ne kar- tą buvo mėginę prašmugeliuoti Pabalčio tautų klausimą, bet vis nepasisekė. Šį kartą jie tai mė- gino padaryti per komisarą Go- likovą.

Komisarą Golikovą ištiesė ranką prie Baltijos tautų "ce-

Peru valstybėj stip- rėja apristai

LIMA, PERU, liepos 23 d. — Vakar sostinėje įvyko labai didelė apristų (APRA—Ame- rikos Peru Revoliucinė Sąjunga) demonstracija, kuri turės įtakos ir politinį krašto gyveni- mą.

Prezidentas Bustamante bu- vo išrinktas apristų balsais, bet jis pats prie šios partijos nepriklauso.

Buvusi valdžia smarkiai persekiojo apristus, daugelis jų buvo kalėjimuose, bet dar- bai jiems leista veikti. Jie rei- kalauja didelį pakaitų poli- tiniame ir ekonominiame krašto gyvenime.

Rasta Dar Du Pamestiniai Kūdikių

Naktį į antradienį buvo at- gabenti į St. Vincent's Orphan- ange prieglaudą du pamesti- niai kūdikiai.

Pirmą rado policininkai 2 savačių bernaitį Lincoln Par- ke. Policininkus apie jį pain- formavo moteriškė per telefo- ną. Kūdikis buvo suvyniotas dviems neseniai išsprotytomis kaldrėmis.

Antras kūdikis, apie mēne- sio senumo mergaitė, rasta koridoriuje namų 4804 S. Pau- lina st. Kūdikį rado tų namų gyventoja, p-ia Ursula Marsy- an, išgirdusi mergaitės riksmą.

Jau kuris laikas Chicagoje pastebėta, kad padaugėjo kū- dikų pamestinių skaičius.

—Jonas L. Ascilla

Šalta, Šalta, Ir Jau Perkaršta

Kiek čia seniai buvo šalta, šalta; atrodė, kad vasaros nē neturėsime, o štai kelios pas- kutinės dienos atrodo jau per- karštos.

Antradieniui oro biuras Chi- cagoj pranašavo 95 laipsnių šilimą. Numatė trečiadienį ir ketvirtadienį taip jau karštus, ir bent šią savaitę atvėsio ne- žadėjo.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPARTMENT
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. No. 654

Čia įdedu 15c ir prašau atsiųsti man aukščiau pažymėtą numerį.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____

Valstyja _____

Hair-Breadth Harry

"WE WERE A COCKY LOT - JOKING, SHOUTING SINGING, AS WE HIKED INTO THAT DESO- LATE INTERIOR - TOO COCKY!!"

"WE FILED THROUGH A NARROW CANYON - AND IT WAS THERE WE LEARNED WE WERE TRAPPED"

"THAT NIGHT THE COLONEL CALLED FOR VOLUN- TEERS TO BREAK THROUGH THAT HOPELESS AMBUSH - I WAS ONE OF THEM!"

"SMEARED WITH TAR, WE MADE STEALTHY DOWN THE RAVINE!"

—Žinai ką? — tarė moteris. — Aš turiu ir kitą dukterį. Ji pažvelgė į savo mergaitę. —Eik į Valparaiso universi- tetą — tarė. —Aš tave remsiu ir, kai gausi daktaro diplomą, duosiu dukterį ir pasogą. Ir aš nėjau.

Man, daktaru likt, — atrodė rist nepajudinamą akmenį prie- kalnā.

Tai buvo klaida.

Ir klūtis buvai tu, Onyte!

Aš tave mylėjau. Ir štai da- bar, kur tave ir mane likimas nubloškė.

Ir dar apie tą moterį, kurios kapą aš noriu puoštį. Prieš pir- mą pasaulinį karą aš nusprendžiau vykti į Lietuvą ir jau vis- ką palikęs — atsidūriau New Yorke. Mes vėl susitikom teatre.

—Ve, ve! — ji tarė. — Na, kokis gi vėjas čia dabar tave atpūtė?

—Važiuoju į Lietuvą.

Jos dukterė — ta man žadėto- ji atsisėdo iš vienos, o motina iš kitos pusės. Ir aš pažiūrėjau į ją. Jau ji dabar buvo užaug- gusi ir tikrai graži mergina. Jos akys, kaip dvi saulės žybtelėjo į mane. Viešpatie! Prarasta lai- mē...

—Tikrai važiuoji į Lietuvą?

—Taip.

—Nevažiuok! — ji tarė. — Bus karas — žūsi!

—Klausyk mano mamytės — pridėjo dukterė. —Kaitaip gali pri- seit gailėtis.

Jos vasarą buvo praleidusios Lietuvoje ir dabar sugrįžusios. Tai mat.

Įpaklausiau. Sėdau į traukinį ir grįžau ten, kur gyvenau.

Beje, Kai tave, Onyte, palikau ir atsidūriau kitame mieste.

Ljūdna.

Tavo Jonas.

WILLIAM ir VICTORIA KAMINSKAI
Maloniai užprašo visus savo draugus atsilankyti į jų **30 ANNIVERSARY and GRAND OPENING PARTY**
Šeštadienį ir Sekmadienį Liepos 28 ir 29, 1945
JŲ NAUJOJE BIZNIO VIETOJE
KAMM INN
4449 South Halsted Street

LAISVOJI LIETUVA—Mėnesinis žurnalas
Skirtas Mokslui, kultūrai, menui, gražiajam žodžiui ir kovai už pilną Lietuvos Nepriklausomybę ir laisvę.
Leidžia: **URUGVAJIAUS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIA**
Medžiagiškai ir morališkai remia: lietuviai katalikai, socialistai, liberalai, nepartiniai ir visi lietuviai patriotai, aiškiai kovojantieji už NEPRIKLAUSOMOS DEMOKRATISKOS LIETUVOS ATSTATYMA.
Metinė žurnalo prenumeratos kaina: \$1 doleris.
Pinigus reikia siųsti MONEY ORDER, žurnalo administrat. vardu:
JUOZAS BABILIUS,
Calle Rio de Janeiro 4001, CERRO, MONTEVIDEO, URUGUAY

JEI JUS KENCIMATE NUO ATVIRŲ KOJŲ ŽAIZDŲ IR ECEMA, BANDYKIT BOROCYL OINTMENT
Jis suminkština ir turėtų pagelbėti. Skausmą, peršėjimą ir niežėjimą umai pašalina. Laikykit koją apristą. Didelis džia- ras su persinutimu \$1.50. Nuvykkit į vaistinę arba išyskit mo- ney orderį adresu:
BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av. CHICAGO 22, ILLINOIS Tel. ARMITAGE 2450

PASKOLOS DAROMOS ant Pirmų Morgičių
uz pigesni nuosimti—be komisino PAS
MUTUAL FEDERAL Savings and Loan Assn. of Chicago
2202 WEST CERMAK ROAD Telefonas CANAL 8857
BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas.

AKIŲ SPECIALISTAI
DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 26 metų praktikavimas Jūsų garantavimas
Optometriškai Akių Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo sveigimo arba apemimo, nervuot-umo, skaudamą akių karštį, atitai- so trumparegystę ir tolieregystę. Pri- rengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas da- romas su elektra, parodancia ma- žiausias klaidas. Speciali atida at- kreipiama į mokyklos vaikus.
Atitaisome akių color blind.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro. Seredomis uždaryta, o Ne- dėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaiso mos be ainių. Kainos pigiau kaip pirma.
4712 South Ashland Av. Phone YARDS 1373

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaiso Ousas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET kampos 34th STREET
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutartį.

Juozapas Wilbertas
VIEN TIKTAI KAILINIAI ROOM 310
190 N. State St. DEARBORN 3184-5
Kailiniai Chicago lietuviams ir aplinkėj
Pilnas kailinių patarnavimas:
• SANDELIS
• VALYMAS
• TAIŠYMAS
• PERDIRBIMAS
• NAUJI KAILINIAI
JOSEPH WILBERT
Room 310—190 N. STATE ST.

Charles Dargis
Liquor Krautuvė ir Taverna.
Visados didelis pasirinkimas gero rūšies degtinės, vyno, alaus tiesiai iš bakčos.
Tel. PROSPECT 9431.
2555 W. 71st Street

EXTRA! EXTRA! Permainytas vardas ir adresas.
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
Nathan 3529 S. HALSTED ST. Kanter Phone YARDS 6054

BUDRIKO RADIO VALANDOS:
W. H. F. C. 1420 K. Ketverge, 7 valanda vakaro.
W. C. F. L. 1000 K. Nedėlioj 9:30 val. vakaro.

DIDELĖ RAKANDŲ, RADIO IR JEWELRY KRAUTUVĖ
JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
Tel. CALUMET 7237—4591

SOPHIE BARCUS
RYTINĖ RADIO VALANDA —18 STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias sūklas muziką ir kitus įdomius pranešimus.

